

Không Tổn Hại

Thầy Hằng Trường thuyết giảng

Trong những ngày gần đây, Thầy đang cố gắng làm thêm một slideshow gọi là Daily Teachings hay Daily Words of Wisdom, bởi vì trong lúc dịch phẩm Thập Hạnh trong Kinh Hoa Nghiêm, Thầy thấy có nhiều câu rất hay, nhiều triết lý thâm sâu nên thu thập lại để chuyển trí huệ của nhà Phật qua những lời kinh điển đó ngõ hầu chúng ta cùng nhau chiêm nghiệm.

Thầy có đọc đến một câu nói rằng: ‘Bồ Tát – Ngài không tự hại mình, Ngài không hại người khác và không bao giờ Ngài làm tổn hại cả hai bên.’ Ngày hôm nay, khi lật tới câu đó, Thầy chợt nhớ tới một câu chuyện từ nhiều năm trước do một người trong chùa kể lại cho Thầy.

Đó là câu chuyện của một đôi vợ chồng người Hoa rất dễ thương, còn trẻ khoảng chừng ba mươi tuổi. Chồng là người con độc nhất trong gia đình nên gia đình anh mong ước có một cháu trai đích tôn kế thừa. Quả nhiên, họ sinh được một cháu trai nhưng em này lại bị bệnh Down Syndrome và còn bị liệt cả hai chân. Vừa bệnh, vừa tật nguyên làm cho gia đình bên nhà chồng không những đau khổ, tức giận, mà còn đưa tới chỗ hần học, quyết định đem cháu vất ra biển để xả xui.

Đây là một niềm tin mù quáng, một điều đáng tiếc! Vì vậy, người chồng và gia đình có nhiều sự tranh chấp, người vợ khóc rất nhiều vì không được sự nâng đỡ mà còn chịu thêm nỗi đau khổ là phải vất bỏ đứa con đi.

Khi họ đem vấn đề lên chùa để xin vị tăng chỉ dạy thì không ngờ vị ấy lại nói cho cả hai bên nội, ngoại, rằng đây là một nghiệp chướng nặng nề vô cùng, là một con quỷ trở lại đòi nợ, như vậy thì đúng là ác nghiệp của vợ chồng đây. Không những ông sư này không nói tốt mà lại còn nói chuyện nhân quả! Điều này cũng khó hiểu, vì làm sao vị sư này chứng minh được lời quyết đoán đó.

Nhưng gia đình hai bên nghe ông nói như vậy thì cũng tin điều đó là đúng. Thế là họ lại càng cương quyết muốn vất đứa nhỏ đi. Cuối cùng, thấy vợ buồn khổ quá nên người chồng nói : ‘Được, nếu em thương con như vậy thì anh sẽ làm theo ý em.’ Hai vợ chồng dọn tới một chỗ xa để tránh đụng độ với bên nhà chồng và giữ nuôi đứa con.

Câu chuyện làm cho Thầy lúc đó rất đau xót, không thể ngờ ruột thịt mà cũng có thể có ý nghĩ giết nhau. Đáng lẽ mình thấy một đứa bé ra đời, tật nguyên, khiếm khuyết như vậy thì mình nên thương hơn; không ngờ họ tin vào thiên văn địa lý, tử vi, tin vào lời của vị tăng nọ mà có thể làm chuyện bất nhân, muốn đem em bé vất ra biển. Nghĩ như vậy, Thầy cảm thấy rất xoắn xang trong lòng.

Nhưng câu chuyện chưa ngừng ở đó. Hai vợ chồng thường ngủ chung với đứa bé vì nó khóc đêm rất nhiều. Bà vợ quyết định không đi làm nữa, ở nhà lo cho con và cũng không muốn mượn vú tới nuôi. Hai vợ chồng bị rất nhiều người ruồng rẫy, cho rằng họ tạo nghiệp lớn nên bây giờ phải gánh chịu ác nghiệp, nuôi quỷ ngay trong nhà để phá hoại phước đức của họ. Nhiều người bạn cũng không muốn chơi với họ nữa. Rất đáng tiếc! Tuy vậy, hai vợ chồng này vẫn thương nhau và tiếp tục nuôi con.

Mấy năm sau, họ sinh thêm một đứa con nhưng là con gái nên mối liên hệ với bên nhà chồng cũng không hàn gắn được. Họ vẫn tin rằng đây là điềm xui. Bên nhà chồng lại còn xúi con trai hãy ly dị, bỏ vợ đi cưới một cô khác bởi vì cô này đã đẻ một con quỷ rồi, bây giờ lại đẻ ra con ma nữ nữa, không tốt gì, muốn đích tôn thì không có! Đó là một quan niệm rất phong kiến về đích tôn, về thừa tự, làm sao nối thừa dòng dõi, đã gây nên sự đau khổ tột cùng cho người vợ. Nhưng hai vợ chồng vẫn đùm bọc nhau, sống xa lánh gia đình bên chồng. May thay, gia đình bên vợ thường xuyên thăm viếng và có sự cảm thông.

Mười năm trôi qua, đứa bé vẫn còn nhỏ, vẫn bị liệt không đứng dậy được. Chứng Down Syndrome làm cho trí óc của nó không nhớ, không đủ sáng suốt, nói năng cũng không rõ ràng. Một đêm nọ, nó nằm khóc trong phòng

riêng của nó. Hai vợ chồng qua bông nó vô ngủ chung giường nhưng nó không chịu, cứ khóc và đòi ra ngoài. Khi ra nằm ngoài phòng khách, nó nín khóc nhưng nếu mẹ hay bố đi vô ngủ thì nó lại khóc. Nó cứ nắm tay cha mẹ, không chịu rời. Đến hai ba giờ sáng mà hai vợ chồng cũng phải ở ngoài salon, người nằm, người ngồi để ngủ. Nhưng nó vẫn thức, cứ nằm như vậy, hễ người nào đi là nó khóc.

Khoảng vài giờ sau, nghe đùng một cái. Thì ra, suốt đêm hôm đó ngoài trời mưa bão rất lớn. Bão mạnh đến độ làm tróc cây trước nhà và cây ngã sập xuống ngay phòng của cha mẹ nó. Nếu đêm đó hai vợ chồng ngủ trong phòng thì có lẽ đã mất mạng rồi. Đưa em gái và cha mẹ, nhờ ở salon cách xa phòng ngủ nên thoát chết.

Khoảng chừng một tháng sau, em bé này, tuy không bệnh hoạn chi cả nhưng không biết vì lý do gì mà một hôm, em ngủ và không dậy nữa. Em ra đi nhẹ nhàng trong giấc ngủ. Hai vợ chồng khóc nức nở, không biết nghĩ như thế nào về câu chuyện này. Khi được nghe kể, Thầy mới chú giải rằng có lẽ đây là một nghiệp duyên của hai vợ chồng. Riêng đối với người vợ, chịu khổ, bị người ta ruồng rẫy, chịu những lời phỉ báng, chê bai suốt mười năm dài mà vẫn kiên trì nuôi đứa con bệnh hoạn, thật là vĩ đại.

Mình tưởng con là nợ nhưng trong trường hợp này, trước khi em ra đi, em lại cứu sống cha mẹ mình. Như vậy có phải là nợ hay không? Không phải, đó là báo ân. Theo quan điểm của Thầy, ân và nợ, nợ và ân, nợ tình với ân tình, trùng trùng điệp điệp, không biết được thật sự đâu là ân, đâu là nợ, nhưng Thầy biết chắc chắn một chuyện là cả hai vợ chồng rất thương yêu và hy sinh rất nhiều cho con. Có lẽ chính sự thương yêu đó đã chuyển nợ thành ân.

Sau khi đưa nhỏ qua đời, đôi vợ chồng này sống như cư sĩ. Họ tu hành, lên chùa tụng kinh, niệm Phật và hướng cuộc đời của họ về lãnh vực tâm linh. Khi Thầy được nghe kể câu chuyện này, không những trong lòng xốn xang, cảm động mà còn bồi hồi bởi vì mình không nên nghĩ rằng người thương mình không phải là nợ và người ghét mình chẳng đem lại ân đức cho mình. Mình không nên định luận mà nên dùng hết lòng thương của mình đối lại với tất cả những quan hệ, giống như người mẹ, người vợ trong câu chuyện này. Mặc cho người ta nói gì, hãy đem hết tình thương để gỡ ra từng cái rối, cái gút, nhất là trong quan hệ của mẹ – con, cha – con. Đó là những quan hệ mà, nếu biết gỡ, thì nợ tình sẽ trở thành ân tình, mà nếu không biết thì ân tình sẽ trở nên nợ tình.

Chuyện này huyền bí vô cùng. Vậy chúng ta nên sống với tình thương và nhớ lời của Đức Bồ Tát mà Thầy vừa nói trên, là không nên tự mình tổn hại chính mình hay tổn hại người khác bằng lời nói, hành động hay tư tưởng. Nhất là khi gặp những chuyện khó khăn, những mối nợ thì chúng ta lại càng không nên nảy sinh tư tưởng tổn hại như bên gia đình chồng trong câu chuyện trên, mà hãy nên khởi lòng thương, sự đồng cảm, để cảm nhận cái đau khổ như người ta cảm nhận.

Hy vọng rằng chúng ta lúc nào cũng nhớ tới lời Phật dạy. Đó là không làm tổn hại ai cả.